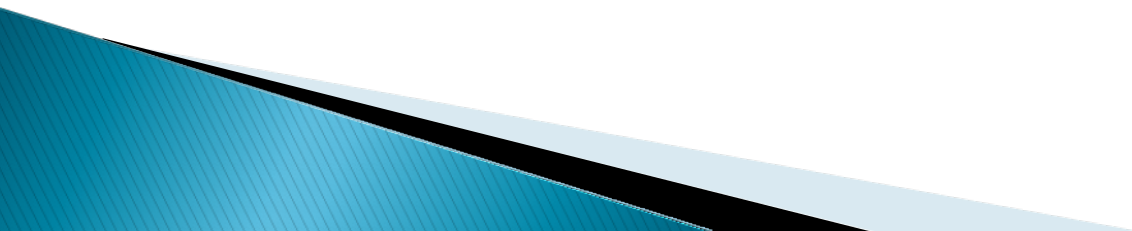

Terveyskeskeinen tiimityönmalli suuhygienisti- ja hammaslääkäriopiskelijoiden harjoittelussa

Marianne Teräs, THM, FT
Helsingin yliopisto
Kasvatustieteen laitos
Toiminnan, kehityksen
ja oppimisen tutkimuskeskus

Erja Nuutinen, SHO, TtM
Metropolia,
Ammattikorkeakoulu

Esityksen sisältö

- ▶ Tutkimusympäristön kuvaus
 - ▶ Uusi työskentelymalli: terveyskeskeinen tiimityö
 - ▶ Tutkimuskysymykset
 - ▶ Aineisto ja menetelmät
 - ▶ Tulokset
 - ▶ Pohdinta
-

Metropolia ammattikorkeakoulu
Suun terveydenhuollon koulutusohjelma
Helsingin yliopisto, Hammaslääketieteen laitos
Helsingin terveystieteiden keskus, hammashoito

Suunhoidon opetusklinikka

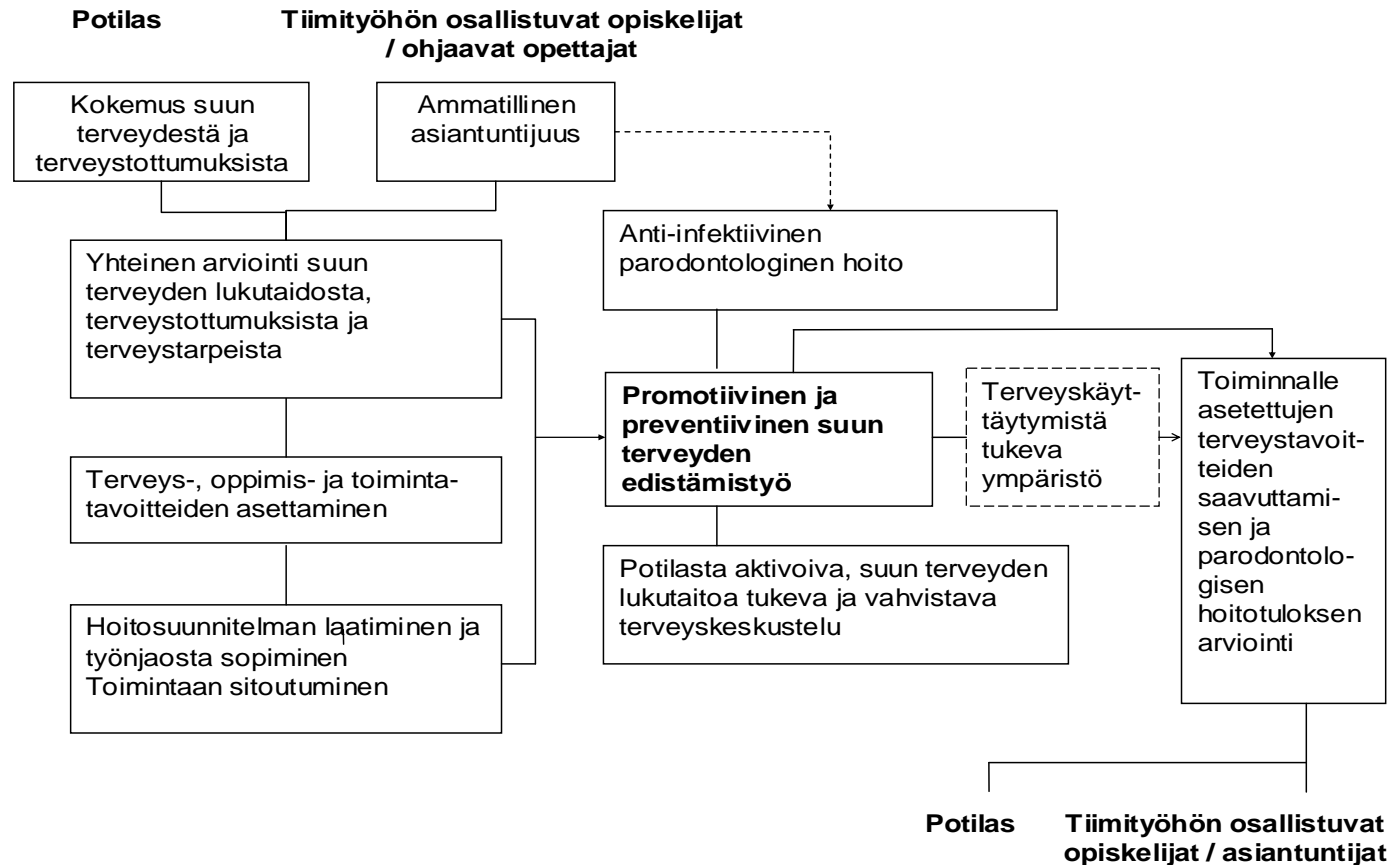

- ▶ 23 identtistä hoitoyksikköä
- ▶ 1 erillinen hoituhuone
- ▶ Instrumenttien sterilointi- ja huoltotilat
- ▶ toimisto
- ▶ odotustila

Suuhygienisti- ja hammaslääkäriopiskelijat oppimassa työtä yhdessä - opetuksen kehittäminen opetuskokeilujen kautta

- ▶ Uusi toimintatapa, jossa kliinisessä harjoittelussa olevat suuhygienisti- ja hammaslääkäriopiskelija hoitavat yhdessä ien- ja kiinnityskudossairauksia (parodontiitti) sairastavia potilaita ns. terveystakeskeisen tiimityön mallilla
- ▶ Mukana Helsingin yliopiston hammaslääketieteen laitos, Metropolia Ammattikorkeakoulu ja Helsingin terveystakeskus
- ▶ aloitettu 2005 hanke ”Terveystakeskeinen työn organisointi suun terveydenhuollossa”, tiimityön kokeilu käynnistyi 2006.
- ▶ 2007 Kasvatustieteen laitos aloitti tutkimuksen tiimityön mallin käytännön toteutuksesta ja yhteistyöstä eri organisaatioiden kesken

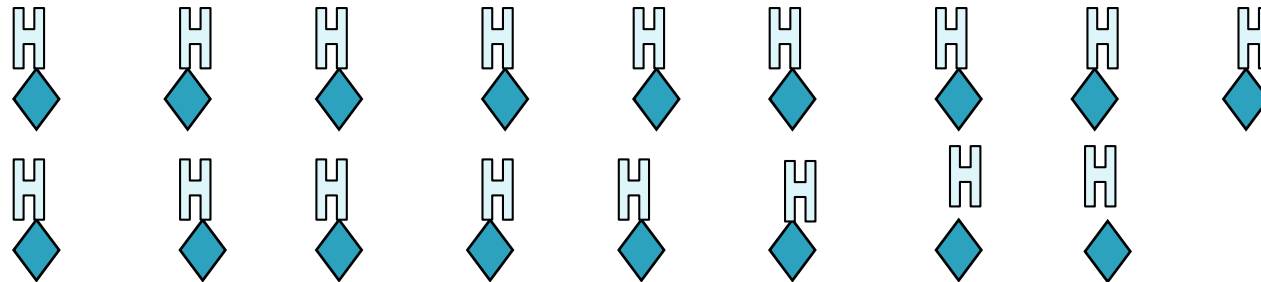
Terveyskeskeinen tiimityön malli (Nuutinen 2009)

Aineistonkeruu: marraskuu 2008- toukokuu 2009

Tutkimusasetelma

Tutkimuskysymykset

- ▶ Miten terveyskeskeinen tiimityön malli toteutui kiinnityskudossairautta sairastavan potilaan hoitojaksolla?
- ▶ Missä vaiheessa hoitojaksoa omahoidosta ja neuvonnasta puhuttiin?

Keskeiset käsitteet

- ▶ **Käsikirjoitus:** työn ja vuorovaikutuksen etenemistä ohjaava suunnitelma, säännöstö tai traditio, joka voi olla julkilausuttua tai julkilausumatonta. Se voi olla vakiintunut säännöllisesti toistuva kaava, kertaluontoinen suunnitelma, vaiheittainen kuvaus tai ohje, siitä miten tapahtumien tulee edetä alusta loppuun (Engeström, 1998)

Keskeiset käsitteet ...

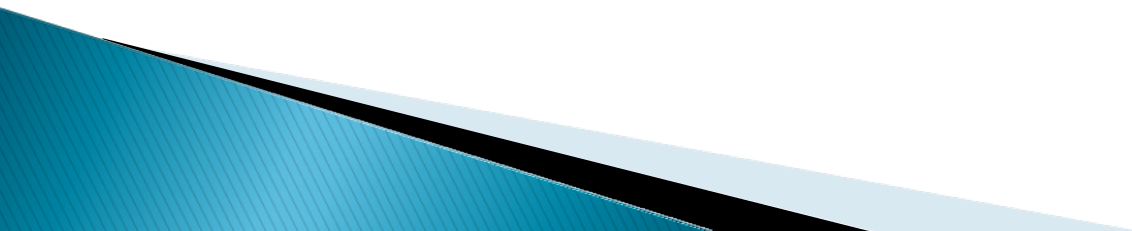
- ▶ Tilan ja tilallisuuden käsitteellä tarkoitetaan yleensä spatiaalista ulottuvuutta ja vuorovaikutussuhteita, jotka voivat olla fyysisiä (esim. rakennus tai katu), sosiaalisia (ihmisten välisiä suhteita) ja henkisiä (ajattelu ja erilaiset symbolit). Tila-aika - käsiteparilla Massey tarkoittaa näiden kahden yhteenkietoutumista ja sitä, että niitä tulisi tarkastella samanaikaisesti. (Esim. Lefébvre 1991; Massey 1995; 2008; Gordon ym. 2000)

Aineisto ja menetelmät

- 9 hoitokäyntiä, 11 t.53 m. videoanalyysi

JAKSOT → TEEMAT ↓	PUHE	PUHETEKO	TEKO	HUOM!
Tiimityö	Aiheet	Aiheet	Aiheet	
Ohjaus				
Hoito				
Omahoito ja neuvonta				
Muut				

Tulokset

- ▶ Jaksot: yhteensä 947, joista puhetekojaksoja oli 450, puhejaksoja 317 ja tekojaksoja 180.
 - ▶ Teemat jakautuivat niin, että hoitoteemaa oli eniten 947:stä jaksosta 641 käsitteli tätä teemaa, 204 ohjausteemaa, 89 tiimiteemaa sekä 69 omahoito ja neuvonta -teemaa.
 - ▶ Aiheita oli yhteensä 63.
-

Hoito- käynti	Omahoito ja neuvonta – jaksojen määrä käynnillä	Omahoito ja neuvonta – jakson järjestysnumero
1. käynti	12	15.,110.,111.,114., 116., 125.,135.,136.,146.,166.,172.,192.
2. käynti	11	15.,17.,94.,111.,113.,114.,115.,119.,127.,134.,140.
3. käynti	8	4., 35., 41., 56., 59., 61., 63., 66.
4. käynti	5	1., 2., 22., 55., 81.
5. käynti	3	4.,36.,45.
6. käynti	11	9., 16., 18., 19., 57., 58., 65., 80., 86., 91., 97.
7. käynti	0	
8. käynti	9	1., 16., 41., 44., 76.,82.,84., 94., 96.,
9. käynti	10	12., 13., 18.,19., 20., 35.,37., 44., 50., 54.

Tulokset...

- ▶ Omahoito- ja neuvonta teema: 50 minuuttia kokonaiskesto, keskustelu hajallaan hoitokäynnin kulussa, ei omaa tilaa tai vakiintunutta paikkaa
- ▶ Hoitokäynnin käsikirjoitus: valmistelu-, hoito-, tarkistus-, korjaus- ja päätösvaiheet
- ▶ Kun molemmat opiskelijat olivat paikalla tulee mukaan neuvotteluvaihe

Pohdinta

- ▶ Hoitokäynnin käsikirjoitus vaihteli hieman riippuen siitä, osallistuivatko molemmat opiskelijat käynnille. Neuvotteluvaihe piti sisällään sopimista ja keskustelua työnjaosta ja rooleista potilaan hoidossa. Tässä vaiheessa opiskelijat oppivat työtettä, jota voidaan kutsua neuvottelevan työtavan iduksi tai siemeneksi. Neuvotteleva työtapa on kehitetty monisairaiden asiakkaiden ja potilaiden työtavaksi tilanteessa, jossa useamman tahon palveluja käyttävän asiakkaan hoitoa toteuttavat henkilöt tekevät yksikkörajat ylittävää yhteistyötä potilaan hoitamiseksi (Engeström ym. 2006).

Pohdinta...

- ▶ Uuden mallin käyttöönotto vaatii uudenlaisen käsikirjoituksen kirjoittamista (vrt. perinteinen työskentelytapa) ja mallin vakiinnuttamista sekä konkreettisia tekoja, joita voidaan kutsua uuden mallin vakiinnuttamisteoiksi.

Pohdinta...

- ▶ Omahoidon ja neuvonnan vähäisyys haastaa koulutusta katsomaan hoitajakson muodostumista tarkemmin ja etsimään hoitajaksolle ja -käynnille vaiheen ja ajan sekä tilan ja paikan, jossa paneudutaan potilaan suun omahoitoon ja neuvontaan. Mitä ammatti-ihminen tekee ja mihin hän käyttää aikaa, välittyy merkityksellisenä myös potilaille.